

SPRÁVA Z KONFERENCIE *PREMENY POETIKY NOVELY* 20. STOROČIA V KRAJINÁCH STREDNEJ EURÓPY/EURÓPY VÔBEC

Monika Stoková

Univerzita Komenského v Bratislave

Dňa 20. novembra 2013 sa pod vedením prof. PhDr. Márie Bátorovej, DrSc., uskutočnila medzinárodná konferencia Kabinetu Dionýza Ďurišina *Premeny poetiky novely 20. storočia v krajinách strednej Európy/Európy vôbec*. Kabinet Dionýza Ďurišina pri Ústave filologických štúdií Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave je výskumné pracovisko fungujúce od roku 2011, ktoré sa zameriava na komparatívne štúdium literatúry, berúc do úvahy hlavne jeho interdisciplinárny aspekt.

Konferenciu otvorila dekanka fakulty prof. PaedDr. Alica Vančová, CSc. a riaditeľka Ústavu filologických štúdií prof. PhDr. Mária Vajičková, CSc., ktoré zdôraznili význam takéhoto typu výskumu a jeho opodstatnenosť v budúcnosti. Úvod pokračoval prezentáciou a krstom prvého zborníka Kabinetu Dionýza Ďurišina *Slovenská literatúra – jej špecifiká a kontexty*. Táto publikácia je prvým zväzkom novozaloženej Edície Komparatistických štúdií a bola symbolicky pokrstená písmenkami, pretože v prvej staroslovienskej básni Proglas, ako uviedla prof. Bátorová, sa píše: „... bez kníh a bez písmen sú nahé všetky národy“. Krstnými rodičmi sa stali prof. Mária Vajičková, prof. PhDr. Ján Kačala, DrSc. a prof. PhDr. Ondrej Sliacky, CSc.

V štyroch blokoch odzneli príspevky 13 účastníkov konferencie. Prvá prednáška doobedňajšieho bloku patrila príspevku riaditeľky Inštitútu porovnávacej literárnej vedy na Rúhrskej univerzite v Bochume prof. Dr. Moniky Schmitz-Emansovej, ktorá v ňom hovorila o recepcii renesančnej novely a poetike narácie v dielach Itala Calvina. Na rozpätie poviedky a novely v európskom literárnom priestore a na ich nejednotnosť vo formálnom a obsahovom poňatí vo svojom príspevku upozornil riaditeľ Slavistického inštitútu FF MU v Brne prof. PhDr. Ivo Pospíšil, DrSc. Prof. Mária Bátorová pokračovala analýzou a porovnaním procesuality bytia a vedomia v štruktúre umeleckého diela, a to konkrétne v Tatarkovej novele *Pred zrkadlom* a vo filmovom spracovaní románu Fréderiqua Daghella *Život tej druhej*. Prof. PhDr. Tibor Žilka, DrSc. sa venoval novele a jej filmovému spracovaniu, pričom upozorňoval najmä na výrazné posuny, ktoré zasahujú do kompozičnej a tematickej výstavby textu. Svojím príspevkom o pohľade na hlavné vektory vzťahu Dionýza Ďurišina k románsky hovoriacim krajinám, ich literatúram a literárnej vede pokračoval a tento blok ukončil PhDr. Mojmír Malovecký, PhD.

Popoludní sa pokračovalo príspevkami v ďalších troch blokoch. O rozhlasovej novele a o existencii prozaického žánru v dramatickej, konkrétne rozhlasovej tvorbe, uvažovala prof. PhDr. Marta Žilková, PhD. PhDr. Jaroslav Kovář, CSc. priblížil rôzne typy nemeckej novely od Heinricha von Kleista až po súčasné novely Güntera Wilhelma Grassa. Ďalšie tri príspevky konferencie boli zamerané na rakúsku literatúru. Novely *Piaty rok* a *Zabijeme Stellu* autorky Marlen Haushoferovej, ich význam a spracovanie motívu detstva v porovnaní s románom *Nebo, ktoré nikde nekončí* predstavila doc. PhDr. Andrea Mikolášová, PhD. Doktorandka Ústavu svetovej literatúry SAV Mgr. Katarína Zechelová zasa uviedla príspevok o premenách poetiky v tvorbe dvoch autorov viedenskej moderny: Artura Schnitzlera a Stefana Zweiga. Mgr. Roman Mikuláš, PhD. sa venoval novelám Ferdinanda von Saara a ich porovnaníu so súdobými novelami rakúskych novelistov na pomezí realizmu a moderny. Posledný blok otvorila Dr. Noelia Bueno Gómez, PhD., ktorá sa zamerala na porovnanie novely španielskeho spisovateľa Julia Llamazaresa *Žltý dážď* s novelou *East of the West* od bulharského spisovateľa Miroslava Penkova a na motív smrti, pamäti a zabúdania v týchto dvoch novelách. Mgr. Eva Faithová, PhD. upozornila na osobitné postavenie Tatarkej novely *Naša Brigáda* so zreteľom na jeho schematické a konjunkturálne romány z 50. a 60. rokov a Mgr. Renáta Bojničanová, PhD. uzavrela konferenciu prednáškou, v ktorej na úvod predstavila španielske terminologické a teoretické názory na žáner novely a v jadre sa sústredila na porovnanie diela dvoch tvorcov noviel medzivojnového obdobia, slovenského autora Ivana Horvátha a španielskeho avantgardného spisovateľa Ramóna Gómeza de la Sernu.

Po prednáškach dostala priestor podnetná a zaujímavá diskusia, v ktorej sa profilovali niektoré témy príspevkov a prednášaná problematika. V závere sa konferencia vyhodnotila a záverečnou bodkou po celom dni bola príjemná večera.

Monika Stroková
Katedra románskych jazykov a literatúr
Ústav filologických štúdií PdF
Univerzita Komenského v Bratislave
Račianska 59, 813 34 Bratislava
strokova1@uniba.sk